

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschijnt eens per week 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by M.-F. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annonces, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaalbaar is bepaeld op 3 fr. per jaer.
Een blad afzonderlyk. 3 fr. per half jaer.
De aankondigingen, per drukregel. 20 centimen.
De reclamen 15 " 25 "

By het zenden van aankondigingen is eenieder verzocht duidelyk nit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laatste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 30 JUNY.

Napoleon I.

De geleerde Van der Palm, een der krachtigste en doorzigtigste historieschryvers van onzen tyd, heeft het portret geschreven van Napoleon I. Ziehier wat hy zegt van hem, betrekkelijk zyn leger :

« Voortvarend, rusteloos, stout en vurig, was alles, wat hy in het openbaar deed of sprak, geschikt om geestdrift te ontvlammen : geestdrift die, gelyk een electricke schok zich mededeelde tot aen de uiterste grenzen der lyn, die met hem in aanraking was. Zoo had een gansche krygsmagt, van den eersten bevelhebber tot den laetsten soldaet, geen anderen wil dan den zynen.

» En welk eene krygsmagt ! de bloem der jongelingschap eener dappere natie, opgegroeid in het midden der gevaren, gehard in het stryden, gewoon te overwinnen : soldaten vlamende op buit en eereteekenen, bevelhebbers verrijkt met den rooif van Europa, onverzadelyk door steeds ontvlamde begeerlykheid ! Met zulk een gevaerte, door éenen wil bewogen, verpletterde hy alles !

» Er ontbreekt slechts ééne trek aen onze beschrijving.

» Hinderpalen der zedelykheid stonden hem nooit in den weg : geen mededoogen drong in zyne yzeren borst ; het kostte hem niets, door stroomen menschenbloed te waden tot zyn doel. De wetten van eer en trouw achtte hy voor allen behalve voor zich te zyn : hy eischte hare volbrenging met grooter gestrengheid van anderen af, naermate hy ze zelf schaemtelooser vertrad.

» Leugen en veinzery nam hy te baet, somtyds uit gevoel van zwakheid, of aengeboren verraderschen inborst. Hy beloofde aen de volken voorspoed, ten zelfder tyd dat hy bevelen gaf, om hunne welvaart op het hart te trappen ; en terwyl hy in tranen en wanhoop dorpelde, wilde hy als hunnen weldoener geprezen zyn.

Zoodanig was de man, die Frankryk, nog bedweld van vryheidsdroomen en klanken, met de woorden vryheid en orde in den mond, in de schandelyksche slaverny heeft geteekend ; die van hooger tot hooger magt gestegen, eindelyk geene titels of namen meer voor zyne heerschappy wist te doen uitdenken, en het bevel voerde over eene legermagt, die in talrykheid, toerusting, krygskunde en zelfsvertrouwen, misschien nooit haer gelyke had.

» En binnen twee jaren tyds ging die geduchte wereld-monarchie te niet....

JACOB VAN MAERLANT.

Op eenen helderen morgend der maend mei 1289, trok een ruiter de Verloren-Kostpoort, hedendaags de Vlaenschepoort der stad Brussel binnen, die nu sedert den hoon aen hertog Jan en zyne moeder Alida door de Leuvenaers aengedaen, de hoofdstad van Brabant geworden was. Zyn viervoeter was een flinke ezel, het bevoorregte lastdier der klerken en geleerden. Onze ruiter was een man van omtrent de zestig jaren, van middelmatige gestalte ; zyn ingedrongen en wat overhellenend geschouderde was alleen toereikend om in hem eenen klerk eerder dan eenen oorlogsmantel te doen erkennen. Zyn hoog en breed voorhoofd waeruit een paar dikke spieren hogtig naar den schoonen arendsnuif toevloeden en, daer langs, met een sterken kronkel naar de hoeken des monds zich uitbreidden, als om dezen in trouw verband te stellen met de hersenwerking, zyne vonkelende bruine oogen, die iets van den blik des vossen hadden in zyne fyne samengedrongene lippen, verriedden overigens een man wiens levenskracht zich teenemaal in het hoofd had verzameld en wiens denkvermogen meer ontwikkeling had genoten dan zyn vuist ; zyn baerd was glad geschoren en eene ronde pelsenmuts, waeruit een hoog bruin glanzend haar, tot op de schouders nedergolfde, strekte tot lystwerk aen het edele wezen ; een karmozynen tabbaert met eenen pelsenkraeg belegd, vloede hem rond de leden en liet slechts aen den hals eenen hemdonslag van sneeuw wit lynwaed, en naer onder de met gryze sandalen omgorde voeten onderscheiden. Het dier zelf waerop onze reiziger gezeten was, scheen door zynen statigen en bedaerden tred, iets van zyn

» De dwingeland, door vlejery bedweld, beeldde zich in te zyn wat hy scheen. Hy was een ontzaggelyk luchtverschynsel en meende een zon te wezen, die, welk gedeelte der aerde hy wilde, kon koesteren of verbranden. Eene onderneming zonder redelyk doel, waerby kansen noch gevolgen berekend waren, moest zyne almagt staven en verried zyne onmagt.

» Zyne onverwinnelyke legioenen, dood gevrozen en dood gehonger, lieten slechts een schaduw over van hetgeen zy waren. En de held van Europa kwam in zyne hoofdstad terug als een vlugteling, nauwelyks herkend aen de poorten van zyn paleis.

Zoo vergaet de grootheid der wereld ! Wat les voor die welke in het spoor des gevallen keizers willen voortdraven, en zich vergeten te spiegelen aen zyn uiteinde.

Policie op de dorpen.

De Akkerbouw raekt een punt aen, waerover wy reeds meer dan eens de aendacht der overheid inriepen — namelyk, over het onvoldoende der policie op de dorpen. Dat onvoldoende is algemeen erkend en het is dan ook om die reden, dat wy de vraag ondersteunen, welke in Kamer en Senaet reeds herhaelde keeren gedaen werd, betrekkelijk het versterken der gendarmerie.

Voorzeker dit korps, uit de beste manschappen samengesteld, welke de verschillende regementen bevat, bewyst overgrooten diensten — maer wat kunnen vier of vyf gendarmen voor het toezigt over honderde en honderde hektaren grond, over zoo ver uiteen gespreid liggende wooningen !

Daerby de gendarmerie heeft meer dan dat te doen : zy is belast met de korrespondentie in alle rigtingen, met het overvoeren der gevangenen van brigade tot brigade, enz.

Maer, zal men zeggen, die veldwachters bewyzen toch ook vele diensten ? In sommige gemeenten, ja ; in anderen, weinig of geene. Zeker is het dat hun getal te klein is, aengezien de bevolking gedurig aangroeit, en er ieder dag al meer papier wordt zwart gemaekt in de kantooenen.

In zekere gemeenten woonen sekretaris, ontvanger en burgemeester ver van elkander, zoodat de veldwachter meer het ambt van briefdrager dan wel van politie-agent nitoeft. Middelerwyl rooft en stroopt men, op eenigen afstand van daer, vry en ongehinderd den oogst van den pachter.

meesters deftigheid in zich te voeren en hield den kop naer omhoog als of het trotser geweest ware over zynen last. Man en dier spreidden links en rechts groote oogen open naer de byzonderheden, die zich overal op hunne baen langs den steenweg aanboden, ofschoon het niet de eerste maal was dat zy de stad Brussel bezochten ; maer toch de veranderingen en verfraeiingen, die de hoofdstad sedert een twintigtal jaren ondergaan had, waren zoo menigvuldig en zoo innemend, dat zy onzen reiziger troffen en aengenaem verrasten. Met genoeg herzag hy de oude zwarte burgt der graven van Leuven, om welker voet de snelloopende Senne als een gouden boord hare geluwe waters slingerde, en de naestgelegen niet min aloude Sint-Goorixx kapel, met haren streg gotischen toren ; beide gebouwen voerden hem met welbehagen in den geest terug tot de vestiging in Brabant der christelyke leer en der wereldlyke magt der Karolingers. Wat verder werd zyne aendacht ingetrokken op een wisselaers- of godsmidswinkel, op de bonte en prachtige installaens lakenkoopmans, op den schitterenden toon eens helmetslagers of van eenen kerkieraedwinkel, hooger op bewonderde hy nogmaels de fraeije Sint-Nikolaes kerk met haren prachtigen helfroot, wier klok sedert eenige jaren het eigendom der in bloeitnemende gemeente was geworden. het gemeene vleeschhuis en de vischmarkt, en overal de hooge, zwarte houten huizen, die op de meest verscheidene en de grilligste wyzen over de kronkelige stract hielden en die, na de inwooners aen den grond als met den lichame te hebben verwijderd, dezelve, als het ware, strapsgewyze met den geest tot elkander terugvoerden, naer mate zy zich van den grond in de hoogte verhieven, en alsdus een trefend zinnebeeld vertoonden van den meer gemeenzamen geest, van den krachtigeren band, die toenmaels de burgery

Dan nog hebben zekere burgemeesters liet zoo uitgecyferd, dat de veldwachter byzonderlyk op hunne eigendommen waekt, en de gepriveerde jagt van den burgemeester bovenal tegen de stroopers beveeligt — kortom, dat de veldwachter een byzondere jagtopziener van den burgemeester is geworden, terwyl de gemeente betaelt.

De dieven en roovers hebben oogen en ooren, kennen volkomen die gebruiken en weten er op eene behendige manier van te profiteeren.

In de volkryke gemeenten zouden er ten minste twee veldwachters moeten zyn : de eene belast met de administratieve boodschappen, de andere met het toezigt der policie ; deze diensten zouden beurtelings afgewisseld worden.

Onder geen voorwendsel zou het mogen toegelaten zyn het grondgebied der gemeente te verlaten : het voordeel, dat door eene strenge waekzaamheid zou worden voortgebracht, zou overgroot zyn.

Door het beter beschermen der oogsten te velde, bewyst men den landbouwer eene groote dienst ; het geroofde is immers totaal verlies ! Daarby zouden vele schuimers en stroopers, ziende dat hunne annexatienyverheid niet meer gaat, tot den regelmatigen arbeid terugkeeren.

De wet die de oktrooijen afschaft, is gestemd geworden met eene meerderheid van 66 stemmen tegen 41 en 3 onthoudingen.

Deze week heeft het Senaet met 40 stemmen tegen 2 het budget van oorlog aengenomen, na eene beraedslagging, aen welke verscheidene leden der Vergadering en M. de minister van oorlog deel namen. Al de senateurs die het woord gevoerd hebben, gelooven aen de noodzakelykheid van het effektief des gendarmerie-korps volledig te maken. Daerenboven zouden de eenen het uniform van dit korps willen zien veranderen, anderen denken dat men het getal der officieren zou moeten vermeederen. M. de minister heeft verklaerd dat het voor het oogenblik niet mogelyk was de mannen te vinden die men zou noodig hebben om tot de volkomene volledigheid van het effektief te geraken.

M. Chazal heeft verders eenige uitleggingen gegeven over de wapening van ons leger. « De wapening onzer troepen, zegde de minister, is byna volkomen. Al onze soldaten en een deel der reserve hebben thans gegroefde geweeren. Wat de kanonnen betreft, daer zyn proefnemingen gedaen met drie soorten van gegroefde stukken,

tot een magtig ligchaem sloot.

Onze reiziger stapte eindelyk af in de Bergstraet, aen het gashof *In den Grooten Spiegel*, bevol zyne trouwe beest aen de zorg van een toegelopen dienstbode, liet zich zelve eene eenvoudige potagie voordienen en na zich van het stof der lange reis te hebben gezuiverd, vervoorderde voetelings zynen weg en trad weldra de poort binnen van het hertogelyk hof. Een dienstveerdige voetlooper bragt hem in eene wyde, gewelfde voorzael, rondom met eikenhouten stallen bezet en op welker hooger muren eene kunstige hand ridderlyke avonturen en de vermakelykste tooneelen uit den « Reinaert de Vos » had afgemaeld ; zood dat elke bezoeker, wien het gebeurt te moeten wachten, zich hier ligt eene halve uer tyds kon getroosten. Het leed niet lang of uit eene naestgelegene zael kwam een reusachtig man te voorschyn, met forzige gebaerten en stappen en het sture hoofd trotsch in de lucht. Met eenen vlugtigen blik ontwaarde hy in den aangemelden bezoeker eenen klerk, en de uitdrukking van zyn gelaet scheen op dit zicht nog te versomberen ; de niet min scherpe en rasse blik des vreemdelings kon zelf op het gelaet des hoofdmans eenen zweem van gering schatting bespeuren. De hoveling zette drie stappen vooruit naer den bezoeker en geweeerdigde zich dan, uit pligtverful, hem genoegzaam kortaf te vragen wat zyn verlangen ware ?

« Ik verlang de eer te hebben om myne hulde te bewyzen aen den genadigen en doorluchtigen hertog van Brabant, » was het statige antwoord. De toon op welken deze geuit werd en de rustige houding des vreemden, deden den krygsmannenoog blyken, dat hy geenen gewoonen man voor had, en als of de blik der wysheid den blik des gewelds overmeesterd had, neigde de hoofdmannenoog twee passen tot by den vreemde : « Onze genadige hertog is